

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB32 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB32 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb32-txt-shoot-n35.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB32:35

#

Arthur Schopenhauer.

At han er en betydelig Forfatter, meget betydelig er udisputeerlig; at hele hans Tilværelse og dennes Historie er et dybt Saar som bibringes Professor-Philosophien, indrømmes med Glæde og Taknemlighed.

Men dog er han i mine Tanker et betænkeligt Tegn. Thi stricte taget er han ikke det han selv mener sig at være, og som unegteligt var yderst heldbringende om han var: han er hverken Pessimist tilgavns eller ganske fri for selv at være en Sophist.

Han er ikke Pessimist tilgavns. Visseligen en ægte Pessimist i heel Charakter det var hvad vor baade blødagtige og karakterløse Tid behøvede. Men see nærmere til. S. er ikke et Msk., der har haft det at gjøre Lykke, at vinde Anerkjendelse i sin Magt – og saa forkastede det. Nei, han er maaskee mod sin Villie tvungen ind i at gaae Glip af det Timelige og Jordiske i Retning af Anerkjendelse. Men saa er det at vælge Pessimisme let en Art Optimisme – det timeligt klogeste man kan gjøre. – Han paatager sig saa at anvise Askese o: s: v: Plads i Systemet. Her viser det sig nu, at han er et betænkeligt Tidernes Tegn. Ikke uden stor Selvtilfredshed siger han, at han er den Første, som har anviist Askesen Plads i Systemet. Ak, dette er aldeles Professor-Tale, jeg er den Første som har anviist det Plads i Systemet. Og nu videre, det at Askesen nu finder sin Plads i Systemet, er det ikke et indirecte Tegn paa, at dens Tid er forbi. Der var en Tid, da var man Asket i Charakter. Saa kom der en Tid, da man slog den hele Sag med Askesen i Glemmebogen. Nu brouter En af: at være den Første der anviser den Plads i Systemet. Men just det, paa den Maade at beskæftige sig med Askesen, viser jo, at den ikke i sandere Forstand er til [for] ham, omtrent ligesom Jødedommen ikke mere er Religion for de Mange, der i vor Tid æsthetisk fremstille det gammel-orthodoxe jødiske Husliv i Noveller. – Saa langt er det fra, at S. egl. er Pessimist, at han höchstens repræsenterer: det Interessante, han gjør paa en Maade Askesen interessant – det allerfarligste for en nydelsessyg Samtid, der vil have allermeest Skade af endog at uddestilere Nydelse af – Askese, nemlig af karakterløst at betragte Askese, anvise den Plads i Systemet.

Ei heller er S. ganske fri for at være en Sophist. Med al ønskelig Grovhed banker han løs paa de Næringsdrivende, Professorerne, og den lucrative Professor-Philosophie. Meget godt. Men hvilken er nu S.^s Forskjel fra »Professoren«? Til syvende og sidst dog kun den, at S. har Formue. Men spørg engang

Socrates hvad han forstaaer ved en Sophist, og Du skal see, han svarer, at vistnok er det at en Mand tager Profit af Philosophien afgjørende nok til at stemple ham som Sophist, men at deraf ikke følger, at det ikke at tage Profit er nok til at afgjøre, at man ikke er Sophist. Nei, det Sophistiske ligger i: Afstanden fra hvad man forstaaer til hvad man er, Den, der ikke er i Charakter af sin Forstaaen, han er Sophist. Men dette er Tilfældet med Schopenhauer. Sandt, han siger det selv, og det er forsaavidt det Priselige, men det forslaaer ikke. Og skjøndt han siger det selv, synes det dog som glemt, naar han hugger løs paa Professor-Philosophien, uagtet han ogsaa i dette Forhold burde erindre det, hvis han ellers skulde være i Charakter af den Tilstaaelse om sig selv han andetsteds gjør.

#